

Sykehusbehandling og andre spesialisthelsetjenester i EØS-land

Nå kan du få refundert utgifter til spesialisthelsetjenester innenfor EØS, dersom visse vilkår er oppfylt.

Ordningen gir deg mulighet til å motta helsehjelp du har rett til å få i Norge i et annet EØS-land. Behandlingen må være tilsvarende den du ville fått her hjemme. Du vil med andre ord ikke kunne få mer eller annen behandling enn det den norske spesialisthelsetjenesten kan tilby deg. Du må selv finne en behandler i utlandet – eventuelt med hjelp av legen din. Du må også ordne alt det praktiske rundt behandlingen, og du må legge ut selv.

Når behandlingen er avsluttet, kan du søke Helfo om å få refundert utgiftene du har hatt. Reise og opphold må du i all hovedsak dekke selv.

Dette kan du få dekket

Reiser du til et annet EØS-land for å motta helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, kan du få refundert utgifter til utredning og/eller behandling på sykehus og poliklinikk.

Retten til å motta helsehjelp i et annet EØS-land gjelder enten du planlegger å reise ut for å få behandling, eller om du oppholder deg i et annet EØS-land når behovet for helsehjelpen oppstår.

Dersom du oppfyller vilkårene for å få refusjon, kan du få refundert et beløp som tilsvarer det behandlingen ville kostet det offentlige i Norge. Det finnes ingen prislister for ulike typer behandlinger. Helfo vil fastsette hvilket beløp du skal få igjen ved å se på kostnadsberegninger for pasienter i Norge. Du vil aldri kunne få refundert mer enn de faktiske utgiftene dine.

Få henvisning fra Norge og finn behandler i utlandet

Dersom du planlegger å reise til utlandet for å få helsehjelp, må du først få henvisning fra helsepersonell i Norge.

Du må selv finne en behandler i et annet EØS-land og hente inn tilbud. Du står fritt til å gå til den behandleren du ønsker, enten behandleren er offentlig eller privat. Samtlige behandlere må ha rett til å praktisere i det landet behandlingen utføres, noe de aller fleste har. Dersom du mottar spesialisthelsetjenester utenfor sykehus, må du likevel forsikre deg om at behandleren har gyldig offentlig autorisasjon i det aktuelle landet. Det er ditt ansvar å kunne dokumentere dette.

Når du oppsøker behandler i utlandet, kan det være lurt å ha med en kopi av journal, opplysninger om medisiner du bruker, samt eventuelt relevante prøveresultater.

Dersom du allerede befinner deg i et annet EØS-land når behovet for helsehjelpen oppstår, må du få henvisning fra helsepersonell med henvisningsrett i behandlingslandet. Dette gjelder ikke ved akutt behov for helsehjelp.

Forhåndstilsagn

Å legge ut for behandling i spesialisthelsetjenesten i utlandet kan bli dyrt, og dersom vilkårene ikke er oppfylt, vil du ikke få dekket utgiftene dine. For å redusere den økonomiske risikoen for deg, har du anledning til å søke Helfo om forhåndstilsagn.

For at du skal kunne søke Helfo om forhåndstilsagn, må du være henvist til spesialisthelsetjenesten i Norge og vurdert til å være rettighetspasient.

Et forhåndstilsagn innebærer at du får en bekreftelse fra Helfo på at du vil få refundert utgifter til behandlingen du skal motta. Når du søker om forhåndstilsagn, må du ha et konkret behandlingstilbud fra et annet EØS-land. Dersom du får innvilget et forhåndstilsagn, vil dette avklare om hele eller deler av den ønskede behandlingen kan dekkes. Forhåndstilsagnet vil også gi opplysninger om det høyeste beløpet du vil kunne få refundert for behandlingen du har søkt om.

Et forhåndstilsagn kan gis på ulike stadier i et pasientforløp, det vil si både ved behov for utredning, behandling, etterkontroll, og så videre.

Dersom det underveis blir avdekket andre behandlingsbehov enn det forhåndstilsagnet omfatter, er det ingen garanti for at dette vil bli dekket. Du er kun sikret dekning for det forhåndstilsagnet omfatter. Eventuell ekstra helsehjelp behandleren finner nødvendig vil ikke omfattes av forhåndstilsagnet, men du kan søke om refusjon også for denne helsehjelpen. Det tas da utgangspunkt i om helsehjelpen ville blitt gitt i Norge.

Risikoer ved å ta behandling i utlandet

I utgangspunktet vil behandlingen du får i utlandet være lik den du ville fått i Norge, og vil derfor kunne følges opp av norsk spesialisthelsetjeneste. I noen tilfeller vil det imidlertid være små forskjeller som vil gjøre det vanskelig å følge opp behandlingen, også dersom det oppstår akutte komplikasjoner. Dette fordi metoden og/eller for eksempel implantater som er benyttet, kan være av en annen type enn den som brukes her. Vær oppmerksom på at Norsk pasientskadeerstatning ikke gjelder for behandling i utlandet. Dersom det finnes en ordning for pasientskadeerstatning i behandlingslandet, vil helsehjelpen være omfattet av denne.

Antibiotikaresistente bakterier, som for eksempel gule stafylokokker kalt MRSA (meticillinresistente *Staphylococcus aureus*), er et økende problem i mange land. Du må være klar over at faren for å bli smittet av slike bakterier er større når du velger å reise utenfor Norge for å få behandling.

Dersom du har vært innlagt på sykehus eller har fått omfattende poliklinisk behandling eller tannbehandling utenfor Norden i løpet av de siste 12 månedene, må fastlegen din teste deg for bakterier som er motstandsdyktige mot antibiotika før du kan få behandling ved sykehus i Norge. Hvis du har flere spørsmål om dette, bør du ta kontakt med fastlegen din.

Husk dokumentasjon!

Følgende dokumentasjon må alltid legges ved søknad om forhåndstilsagn:

- brev fra spesialisthelsetjenesten om at du har rett til nødvendig helsehjelp
- bekreftelse på at du har et konkret behandlingstilbud i utlandet – det må dokumenteres hvilken behandling du planlegger å motta, samt beregnet pris
- kopi av den utenlandske behandlerens offentlige autorisasjon og spesialistgodkjenning i behandlingslandet (bare ved behandling utenfor sykehus)
- kopi av spesialistens vurdering (dersom du har vært til utredning eller behandling hos spesialisthelsetjenesten i Norge for din tilstand)

Følgende dokumentasjon må alltid legges ved søknad om refusjon:

- henvisning
  - For planlagt behandling i utlandet skal det legges ved henvisning fra norsk helsepersonell.
  - Dersom behovet for helsehjelpen oppsto i utlandet, skal du legge ved henvisning fra helsepersonell med henvisningsrett i det landet der du fikk helsehjelp.
  - Dersom saken gjelder akutt helsehjelp uten henvisning, må dette fremgå tydelig av epikrisen.
- kopi av behandlerens autorisasjon eller spesialistgodkjenning fra behandlingslandet (gjelder bare ved behandling utenfor sykehus)
- journal og/eller epikrise
- original spesifisert faktura
- original kvittering eller annen dokumentasjon på betaling, for eksempel bankutskrift

Følgende dokumentasjon legges ved dersom det er relevant for din sak:

- svar fra norsk offentlig spesialisthelsetjeneste med informasjon om at du har rett til behandlingen
- annen dokumentasjon på behandlingen som er utført
- andre vurderinger av din helsetilstand fra helsepersonell
- kopi av vedtak om yrkesskade dersom behandlingen er knyttet til dette

All dokumentasjon må være på norsk, dansk, svensk eller engelsk. Du bør derfor forsøke å få utstedt dokumentasjonen på et av disse språkene. Dersom dokumentene foreligger på et annet språk, kan Helfo ved behov be deg om å legge frem en statsautorisert oversettelse. Du må betale for oversettelsen selv.

Les mer i artikkelen «Sykehusbehandling og andre spesialisthelsetjenester i EU/EØS-land» på helsenorge.no. Der finner du også mye annen informasjon om behandling i utlandet.